

Povzetki referatov

MILENA MILEVA BLAŽIČ, Pedagoška fakulteta, Univerza v Ljubljani

Antično pojmovanje časa v mladinski književnosti

V prispevku bosta predstavljeni pojmovanje časa v zbirki Eduarda Petiške *Stare grške bajke* (1958) in pojmovanje časa pri žalovanju (npr. Nioba, Orfej idr.). Drugi obravnavani primer bo knjiga *Oblike duha* B. A. Novaka (2016) s slepim motivom Niobinega žalovanja (»Spomenik je spomin / ki se je tako dolgo / hladil / dokler ni okamenel«). Tretji primer, študija *From Mythic to Linear* Marie Nikolajeve (1991), sodi v literarno vedo ter govori o linearnem (Kronos) in krožnem (Kairos) pojmovanju časa.

MONIKA DEŽELAK TROJAR, Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU

Mesto letnih časov in mesecev v ohranjenih dramskih besedilih ljubljanskih jezuitov

Ohranjena dramska besedila ljubljanskih jezuitov nam odstirajo, kako pomembno vlogo so v dramskem dogajanju odigrale alegorične osebe. Poleg Kreposti, Previdnosti, Preudarnosti in drugih se v besedilih pojavljajo tudi letni časi in meseci. V kratki drami z naslovom *Genethliacon Eucharisticum*, ki so jo na jezuitskem odru odigrali na januarske kalende neznanega leta, so letni časi in meseci celo glavni akterji dramskega dogajanja.

MATEVŽ GRADIŠNIK, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Sezona vojaških pohodov v srednjem veku

V prispevku nameravam predstaviti sezono vojaških pohodov v srednjem veku. Čas vojaških pohodov je bil v srednjeveški Evropi pomembno obdobje, na katero so bile vezane številne dejavnosti in opravila celotne družbe. V prispevku se bom usmeril v aktivni del oz. letni del sezone vojaških pohodov na prostoru Evrope. Osredotočil se bom na čas od pomladi do jeseni. Posredno se bom dotaknil tudi hladnejšega dela leta in tako zaokrožil sliko celoletnih dogodkov, ki so imeli za skupni imenovalc vojaške pohode.

NADA GROŠELJ, samostojna raziskovalka

Shakespearov sodobnik Matthew Gwinne in njegov Vertumnus

Iz renesančne Anglije se je ohranilo ok. 150 dram v latinščini, ki so jih napisali univerzitetni izobraženci in so bile uprizarjane na univerzah. Eden od priložnostnih avtorjev latinske dramatike je bil Matthew Gwinne (ok. 1558–1627), sicer zdravnik in predavatelj v Oxfordu in Londonu. Ogledali si bomo njegovo komedijo *Vertumnus sive Annus Recurrens*, alegorijo o štirih obdobjih človekovega življenja, ki je bila napisana za obisk kralja Jakoba I. v Oxfordu leta 1605: vsakemu življenjskemu obdobju ustrežata eden od letnih časov in eden od štirih telesnih »humorjev«. Kakor druge predstavnice njene zvrsti vsebuje tudi ta igra prvine vodvila: razkošno scenografijo, šale, petje in ples.

MATEJ PETRIČ, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani
Makrobijev ekskurz o rimskem koledarju (Sat. 1.12–16)

Prispevek obravnava daljši ekskurz o razvoju in strukturi rimskega koledarja iz prve knjige Makrobijevih *Saturnalij*. V njem bom analiziral strukturo tega pasusa in njegovo umestitev v delo ter prikazal, v kolikšni meri Makrobijev opis ustreza rimskemu koledarju iz pozne republike in dejanskemu stanju v zgodnjem 5. stoletju, ko so nastale *Saturnalije*.

GREGOR POBEŽIN, Fakulteta za humanistične študije, Univerza na Primorskem, in Inštitut za kulturno zgodovino ZRC SAZU

Med naravnim in historičnim časom: Cenzorin in njegovi koledarji

Drugo polovico svoje *Rojstnodnevne knjižice* je rimski polihistor Cenzorin posvetil kronološkim razpravam. Od 16. do 24. poglavja tega nepopolno ohranjenega dela pregleduje časovne enote po logiki »od večjega k manjšemu« (in se pri tem sklicuje na vrsto avtoritet) v različnih kronoloških sistemih od »velikega leta« in »naravnega leta« do »desetmesečnega leta«, nato mesecev, koledarskih dni ter nazadnje delov dneva in ur. V 21. poglavju namigne na dilemo med naravno merljivim časom in historičnim časom, ki je v bistvu »umetni« čas pripovednih struktur. Dilema je, na to Cenzorin *implicite* namiguje z izborom citiranih avtorjev, literarna: natančne kronologije so pomembne za zgodovinarje, za katere je vprašanje, *kdaj natanko* se je kaj zgodilo, osrednjega pomena.

LUKA REPANŠEK, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Letni časi v staro- in srednjevedskem obdobju: filološka študija

Pri konceptualizaciji razdelitve leta na obdobja oz. letne čase glede na percepcijsko dovolj ostre (in kulturnospecifično relevantne!) meje med spremembami vremenskih danosti je v okviru vedске družbe, kakor se ta primarno zrcali v vedski književnosti starega (Rgveda) in srednjega (Atharvaveda, Jadžurveda, brahmane) obdobja, mogoče opazovati evolucijo od tri- preko štiri- in petsegmentne razdelitve leta na poti do šest- oz. sedemsegmentne, ki sta značilni za poznejše, zlasti pa za klasično staroindijsko obdobje, in sicer pri izrazitejših spremembah modela v skladu s spreminjanjem podnebne okolja, vezanim na počasno migracijo vedskih plemen z zahoda proti vzhodu.

KATARINA ŠMID, Fakulteta za humanistične študije, Univerza na Primorskem

Upodobitve letnih časov na nagrobnih spomenikih Norika in Zgornje Panonije. Likovna kontaminacija z dionizičnim svetom?

Referat obravnava upodobitve letnih časov v podobi mladeničev, kakršni se relativno pogosto pojavijo na nagrobnih spomenikih v provincah Norik in Zgornja Panonija. V primerjavi s siceršnjimi liki iz rimskega cesarstva jih zaznamuje upodobitev v koraku, ki je sicer bolj kot za personifikacije letnih časov značilna za like iz dionizičnega sveta. Ravno te posebnosti pa so tudi pomembna oporna točka pri določanju datacije.

MIRAN ŠPELIČ, Teološka fakulteta, Univerza v Ljubljani

Ver aeternum pri Prudenciju: krščanska interpretacija antične teme

Večna pomlad, *ver aeternum*, je večna tema v raznih poezijah in poetikah. Po kratkem pregledu uporabe te podobe pri klasikih bomo skušali poiskati vzporednice in novosti v njeni uporabi pri krščanskem pesniku Prudenciju (348–po 405).